

Nasjonal ramme for vindkraft – harde eksklusjoner

Forfatter: Erlend Bjerkestrand, NVE

Dato: 7.3.2018, oppdatert 31.5.2018

Begrunnelse for valg av harde eksklusjonskriterier

I arbeidet med utpeking av de mest egnede vindkraftområdene i Norge har NVE valgt å bruke «eksklusjon» som et metodisk grep. Ved å ekskludere lite egnede områder får vi et grunnlagskart som blir et godt utgangspunkt for det påfølgende analysearbeidet. Dette bidrar til at utpekingen av områder blir enklere og mer transparent. Vi har delt eksklusjonsrunden opp i to deler; «harde» og «myke» eksklusjoner. Den harde eksklusjonsrunden er i prinsippet en konstatering av hvilke områder som er uaktuelle for vindkraft. Vi har brukt denne definisjonen:

Med «hard eksklusjon» menes eksklusjon av arealer som er uaktuelle for vindkraftutbygging på grunn av teknisk/økonomiske forhold, eller på grunn av at arealene er formelt vernet eller tilsvarende.

Formuleringen om formelt vern tilsier blant annet at det skal være knyttet formelle restriksjoner til arealer som skal bli ekskludert. Videre tilsier formuleringen at det ikke er aktuelt å inkludere buffersoner.

Det finnes flere temaer som kunne vært tatt med i den harde eksklusjonsrunden. Vi er imidlertid avhengig av relevante kartlag, og slike kartlag finnes ikke for alle temaer. Samtidig skal kartet være et overordnet grunnlagskart, og det betyr at det er lite hensiktsmessig å ekskludere enkeltpunkter eller arealer som er så små at de ikke trenger å være til hinder for vindkraftutbygging nært inntil eller rundt det aktuelle objektet. I tillegg til å unngå eksklusjon av arealer som i realiteten kan være aktuelle for utbygging, begrenses informasjon som i praksis vil være «støy» i en overordnet analyse. De små "eksklusjonsverdige" arealene inkluderes når det skal gjøres mer detaljerte analyser.

Under presenteres en oversikt over kriteriene som er brukt. I tillegg presenterer vi kriterier som har blitt vurdert, men som ikke er tatt med i det endelige kartet.

Harde eksklusjonskriterier

Eksklusjon	Forklaring
Områder med middelvind på mindre enn 6 m/s	Mange steder er det for lite vind til at det kan være aktuelt å bygge ut vindkraftverk. NVE mener derfor middelvind er et relevant eksklusjonskriterium. Grensen er diskutert internt og med vindkraftbransjen, og vi har valgt å bruke Vindkart for Norge i 120 meters høyde som grunnlag. NVEs utgangspunkt er at det per nå er uaktuelt å bygge vindkraftverk der det er en gjennomsnittlig vindhastighet på mindre enn 6,5 m/s i 120 meters høyde. Erfaringsmessig er det imidlertid ca. 10 % usikkerhet i estimatene som ligger til grunn for Vindkart for Norge. For å ta høyde for dette er grensen satt til 6 m/s i 120 meters høyde.

	Mer informasjon om Vindkart for Norge finnes her: https://www.nve.no/energiforsyning-og-konsesjon/vindkraft/vindressurser/
Alle innsjøer med areal over 10 km ²	Det er per nå teknisk-økonomisk uaktuelt å bygge vindkraftverk i norske innsjøer. For at det ikke skal bli for mye støy i eksklusjonskartet, og fordi det er mulig å bygge seg rundt små tjern og innsjøer, har NVE valgt å kun ekskludere store innsjøer. 10 km ² er valgt som en grense på grunnlag av kartfesting av hva som virker relevant.
Breområder	Det er helt uaktuelt å bygge vindturbiner på en isbre.
Tettsteder	Etablering av store vindturbiner i byer/tettsteder hindres av blant annet byggerestriksjoner knyttet til bygninger og infrastruktur. Det er tatt utgangspunkt i SSBs tettstedsdefinisjon (minst 200 innbyggere, maks 50 meter mellom bygningene).
Avinors flyplasser – innflygingssoner og selve flyplassene	Innflygingssonene til Avinors flyplasser har strenge byggerestriksjoner, og det er derfor uaktuelt å bygge vindturbiner der.
Nasjonalparker, landskapsvernområder og andre verneområder etter naturmangfoldloven	Nasjonalparker og landskapsvernområder har et formelt vern, og det er derfor uaktuelt å bygge vindkraftverk i disse områdene. Verneområder mindre enn 3 km ² unntas fra eksklusjon ettersom disse <i>ikke trenger være</i> til hinder for vindkraftutbygging tett inn mot eller rundt.
Unescos verdensarvområder	Forpliktelsene knyttet til verdensarvstatus tilsvarer etter NVEs vurdering et formelt vern mot vindkraftutbygging. Buffersonene og foreslåtte ("tentative") områder har en status som ikke gjør det naturlig å inkludere disse i den "harde eksklusjonen".

Om nasjonale villreinområder

De nasjonale villreinområdene forvaltes gjennom regionale planer. Det er ennå ikke avklart om kravene i de regionale planene i praksis skal regnes som et formelt vern mot vindkraftutbygging. Nasjonale villreinområder inngår derfor foreløpig i kartet med myke eksklusjoner.